

Uprkos obrazovaњу, savremeni човек и даље је подложен празноверју | ПРИЧА ПЛУС

Zašto smo sujeverni?

Да ли сте се икада вратили уназад кад вам црна мачка пређе пут? Или сте се улашали кад сте сломили огледало верујући да вам не гине седам година несреће? Куцате ли у дрво "да не чује зло", а човеку који кине говорите "наздравље"?

Ако сте бар на једно од ових питања одговорили потврдно, подложни сте сујеверју. Ма колико желели да верујемо да празноверје припада необразованом човеку и прошлим временима, оно је толико укоренењено у данашњем друштву да човек 21. века није ништа мање сујеверан него његов далеки предак.

Дефиниција каже да је то ирационално веровање или деловање које није утемељено

на знању или чињеницама. Покреће га страх од непознатог и управо је у томе кључ. У хаотичном свету у ком живот може бити потпуно промењен једним наизглед случајним догађајем, потребне су нам тачке ослонца, осећај да нешто можемо да контролишемо, да предупредимо или бар предвидимо несрећу како бисмо се боље припремили.

Па тако веровање да црна мачка доноси несрећу потиче из доба кад се мислило да вештице попримају облик кућних љубимаца, а ко је бољи за ту улогу него црна мачка. Огледало, веровало се, не рефлектује само одраз човека, већ и делиће његове душе. Куцање у дрво потиче од веровања у магију дрвета јер у њему живе добри духови, док

је кијање знак присуства злих авети. Једнак је број веровања која су се задржала у народу иако им се корен настанка изгубио, али се њихово одржавање оправдава речима "ваља се" и "не може да штоди".

У књизи "Енциклопедија празноверја" Ричард Вебстер је набројао занимљиве примере сујеверја у западној цивилизацији. Да издвојимо само неке: лоша срећа је понетих цвеће приликом укрцавања у авион јер асоцира на гробље; не покушавајте да привучете нечију пажњу машући ашовом у његовом правцу јер је то знак да ће несрећник преминути; бебине нокте не треба сећи маказима док не напуни годину дана, у супротном, постаће лопов; ако имате брадавице, сигуран начин да их се отарасите је да их отрете о човека који је отац ванбрачног детета, али тако да он то не примети.

Да се празноверје не смањује са степеном образовања потврђују два примера. Први је физичар Нилс Бор који је изнад врата кабинета држао потковицу за срећу. Други је Винстон Черчил који је увек носио срећни штап за шетњу кад би морао да путује петком који је сматрао

несрећним даном. Такође, имао је обичај да додирне сваку црну мачку која би му прешла пут, дозивајући на тај начин срећу.

Као и Черчил, многи људи развили су своје методе привлачења среће. Овим триковима више су склони припадници професија код којих је присутан фактор

ризика и неизвесности.

Љубичаста боја тако

је протерана из

позоришта као

злослутна, а

глумцу приликом

изласка на сцену

никако не треба

рећи "срећно",

већ "сломи ногу".

Тајгер Вудс је на

финалима голф-

турнира увек носио

црвену кошуљу, док је

Мајкл Џордан испод дреса

редовно облачио шорс са

колеца верујући да му доноси

срећу.

И он то заиста и ради, ако

је веровати истраживачима

са Универзитета у Келну.

Научници су спровели

неколико експеримената

којима су доказали позитивне

последнице веровања у

ирационално. У првом,

студенти који су играли голф са

"срећном" лоптицом погодили

су мету више пута него њихове

колеге које су имале обичну

лопту. У другом експерименту,

учесници су имали задатак да

померањем пластичне цеви

убаце 36 куглица у одговарајуће

рупе. Група којој је на почетку

речено "држимо вам палчеве"

била је успешнија од оне код

које је знак за почетак било само

"крени". Последњи експеримент

показао је шта се дешава када

људима одузмете амајлију:

знатно су несигурнији, мање

концентрисани и амбициозни.

И зато, кад следећи пут

кренете на испит, узмите

срећну оловку. Не може да

шкоди.

Верованье у ирационално повећава самопоуздање, доказали су научници

Обреди преживели и у Србији

Срби нису ни мање ни више сујеверни од других народа, уверава др Весна Марјановић из Етнографског музеја у Београду. Сујеверје се развило тако што је народ, уплашен за егзистенцију, тумачи појаве, а одређене обредне радње су се до данас задржале иако им се значење изгубило.

- У прошлости је народ много више зависио од природе, али сведоци смо ситуације да човек у 21. веку, за Светог Андреју, у народу познатом као Мечкин дан, жури кући да загризе клип кукуруза који се оставља на прозору, а сутрадан деци каже да је била мечка и загризла. Мечка је симболизовала житног демона. Остале су нам бројне магијско-религијске радње о Божићу, а сујеверје је нарочито присутно у погребним обичајима. Тако је до данас негде остало забадање иглица у пету покојника да се не би повампирео и наудио живима. Доста обичаја сачувано је у источној Србији и јужном Банату, али има их и у Војводини и западним деловима наше земље. Такође, није реткост да се иста радња у једном крају тумачи као добра, а у другом као лоша - истиче наша саговорница.

Марија Дедић

Datum: 23.08.2015 13:59

Medij: Tanjug

Link: www.beta.rs

Autori: Beta

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Predavanje "Jermenska apostolska crkva"

1373

Predavanje "Jermenska apostolska crkva"

BEOGRAD, 23. avgusta (Tanjug) - U okviru pratećeg programa izložbe "Jermenska crkva u Novom Sadu - izbrisana baština", 27. avgusta u Etnografskom muzeju u Beogradu biće održano predavanje "Jermenska apostolska crkva".

Predavanje će održati istoričar, viši kustos u Muzeju Vojvodine Darjus Sami, najavio je Etnografski muzej.

Istorija jermenskog naroda obeležena je prihvatanjem hrišćanstva koje na području Jermenije svoje poreklo nalazi u apostolskom vremenu.

Slobodno ispovedanje hrišćanstva u Jermeniji ozvaničeno je pre Milanskog edikta u Rimskom carstvu, tako da se Jermenija smatra prvom hrišćanskom kraljevinom, navedeno je u saopštenju.

Raseljavanje vernika Jermenske apostolske crkve širom sveta dovelo je jednu grupu i do Novog Sada u kojem je donedavno postojala jermenska crkva.

Po završetku predavanja, autorka izložbe Ljiljana Lazić će provesti publiku kroz izložbu i upoznati je sa istorijatom jermenske zajednice u Novom Sadu, istorijatom njihove crkve i razlozima njenog rušenja.

Lazićeva, muzejski savetnik u Muzeju grada Novog Sada, za izložbu i publikaciju "Jermenska crkva u Novom Sadu - izbrisana baština", dobila je Nagradu "Mihailo Valtrović" za 2014. godinu.

Izložba, kojom je predstavljena istorija jermenske zajednice u Novom Sadu u 18. i 19. veku, otvorena je 9. jula i trajaće do 31. avgusta.